

MUS NIEUWS M

Nationaal Museum van Douane en Accijzen v.z.w.

138

jan-feb-mar 2013

Beste lezer,

Tegen dat u dit leest, hebben we een punt gezet achter, alweer, een goedgevuld werkingsjaar.

Eén van de vele dingen die me van 2013 zal bijblijven, is de lancering van de nieuwe website. Een hele inspanning maar ze loont, zeker op het vlak van promotie!

Er ging dit jaar tevens veel aandacht naar een opgedreven educatieve werking, o.a. in het kader van de wervingscampagne bij studenten "Veiligheid". Er zijn bijna 700 mensen "in opleiding" die in 2013 in het D&Amuseum een rondleiding kregen. Ze vormen circa 40 % van het totale bezoekersaantal en 30 % van de gidsbeurten. Het educatieve aspect kende m.a.w. meer dan een verdubbeling van het aandeel in de gidsbeurten in vergelijking met de vorige jaren. Dit gegeven beperkte zich niet tot de muren van ons museum. Er werden door enkele bestuurders op verplaatsing lezingen gegeven en aan collega's-attachés die in de scholen gingen spreken werden objecten in bruikleen gegeven. Educatie is arbeidsintensief, maar het is tevens een belangrijke opdracht voor onze museumvereniging.

Een ander opvallend gegeven dit jaar is het internationale karakter van enkele projecten, met ondermeer de samenwerkingsverbanden met musea in Nederland en Frankrijk en natuurlijk ook de IACM-tentoonstelling bij de WCO te Brussel.

Het gaat hier stuk voor stuk om positieve ontwikkelingen die het D&Amuseum steeds meer op de kaart zetten en die ook nooit mogelijk zouden zijn geweest zonder de volgehouden inzet van onze medewerkers.

We beleven echter ook vrij woelige tijden. Momenteel ondergaat de AADA één van de ingrijpendste hervormingen sinds de stichting van de Belgische douane in 1831 met "ook" gevolgen voor het D&Amuseum. Zo komt de goede werking van de werkgroepen "Depot en Documentatiecentrum" in het gedrang. Zij worden geconfronteerd met de tijdrovende nasleep van verhuisoperaties en/of een verlies aan opslagcapaciteit. Toch ontwikkelingen die we in de gaten moeten houden! Hopelijk kunnen we daar in het nieuwe jaar opnieuw meer aandacht aan geven.

Rest me nog u allen in naam van het bestuur van onze vereniging een goede gezondheid en een gelukkig 2014 te wensen.

*Francis Huijbrechts
Conservator D&Amuseum*

ERFGOEDDAG 2014

“Grenzeloos”

In 2014 valt de Erfgoeddag op zondag 27 april en met een thema als “Grenzeloos” kan het D&Amuseum uiteraard wel aan de slag. Nadat we in 2013 reeds stilstonden bij de douanewerking voor het openstellen van de binnengrenzen in 1993 en de manieren waarop dit grensgebonden erfgoed min of meer bewaard is gebleven, willen we nu de sprong maken naar de 21ste eeuw. In samenwerking met “Europa Direct” wordt er aan een tentoonstelling gewerkt die de impact van de Europese Unie op de burgers schetst en tevens de gevolgen aangeeft van de verregaande eenmaking op onze administratie.

Met dit thema zijn wij het als D&Amuseum aan ons zelf verplicht om al van bij de opstart betrokken partij te zijn. Op 9 oktober waren we zo gastheer voor de infosessie voor de kandidaat-deelnemers en lokale coördinatoren in de provincie Antwerpen. Na een korte evaluatie van de Erfgoeddag 2013 kregen de 32 aanwezigen praktische informatie over de volgende editie (procedure, promotie, partners,...). Twee sprekers legden vervolgens de focus op migratie aangezien dit gegeven natuurlijk een geschikte invalshoek voor “Grenzeloos” kan bieden. Tevens vormen mensen met een migratieachtergrond een bevolkingsgroep die we beter zouden moeten betrekken in de erfgoedwerking. Verder volgde er een brainstormsessie over een mogelijk vernieuwende, prikkelende of onverwachte aanpak voor de Erfgoeddag. Als afsluiter van het programma werd er een geleid bezoek gebracht aan het museum.

Eerder, op 26 september, had bestuurder Eric De Keyzer in naam van onze vereniging een bijdrage geleverd tot de zogenaamde inspiratiedag, de officiële aftrap van de voorbereidingen voor Erfgoeddag 2014, maar hierover laten we hem zelf aan het woord.

Tekst en foto: Francis Huijbrechts

Inspiratiedag te Gent

Tijdens een studiedag in het Stam in Gent op 26 september 2013, werd gepoogd kapstokken aan te reiken om een prachtige erfgoeddag 2014 te organiseren rond het thema "Grenzeloos". Naast onderwerpen als collectiemobiliteit (Agentschap Kunsten en Erfgoed), interculturalisering en erfgoed (Atlas), taalgrens en dialecten (Faro) en de gemeentefusies (UGent) werd ook het Nationaal Museum van de Douane en Accijnzen gevraagd om onze visie op "grenzeloos" te geven.

Gezien zowel conservator Francis Huijbrechts als bestuurder Ann Van Puymbroeck in het kader van IACM (Internationale Vereniging van Douane- en Belastingmusea) in het buitenland vertoefden, werd ik gevraagd die klus te klaren.

Op een speelse manier werd de grens beschreven, zowel het grenspalenverhaal, de smokkel als onze huidige taken kwamen daarbij aan bod. De grenzen zijn uiteraard onze natuurlijke biotoop en meteen was de stap naar "grenzeloos" gemakkelijk verklaard. Het verdwijnen van de binnengrenzen, de nood aan beschermde grenzen rond drugs, voedselveiligheid, Cites, enz passeerden de revue.

Via een "Powerpoint"-presentatie werden de Heemkundige kringen en Erfgoedcellen geïnformeerd over de internationale handel, het "grenzeloos" verhandelen van goederen, het vrij verkeer van personen evenals het internationaal dienstenverkeer.

Voor erfgoedzorgers was het een andere manier van redeneren, het bezien van grenzen vanuit meerdere ooghoeken. Het handelsbelang van internationale grenzen en verkeer.

De vertegenwoordigers uit heel het Vlaamse land konden tevreden naar huis terugkeren om te brainstormen hoe zij in 2014 de theoretische uiteenzettingen ter plekke kunnen omzetten in contacten met plaatselijke bedrijven en het verleden of het heden van de lokale grenzen kunnen in de verf zetten om een prachtige Erfgoeddag in te richten.

Benieuwd wat de resultaten zullen zijn. Ons museum zal zeker deelnemen aan de Erfgoeddag 2014, raakpunten te over in onze administratie.

Tekst: Eric De Keyzer

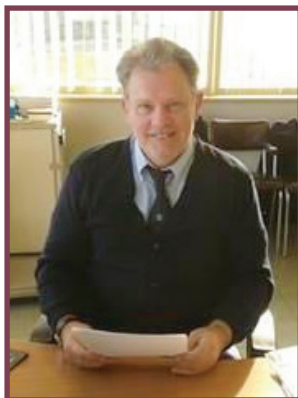
COLLEGA HENDRIK WINT TWEEJAARLIJKE NUMISMATISCHE PRIJS

Hendrik Van Caelenberghe, reeds 20 jaar fiscaal deskundige in de haven van Antwerpen Oost, won de Tweejaarlijkse Numismatische Prijs* met zijn wetenschappelijk werk over de Schotse “Crux Pellit”-penny en zijn imitaties. Een munt die ook in onze streken werd aangetroffen.

De jury was zeer ingenomen met de nauwkeurige beschrijvingen van de munten en het vele veldwerk die deze studie zeker moet voorafgegaan zijn.

10 november gaf Hendrik een kleine tentoonstelling te Herentals over Antwerpse Natiepenningen. Het betrof een kleine collectie van 12 stuks waaronder eveneens een stouwerij penning. Het geheel werd gestoffeerd met oude prentkaarten van begin de 20ste eeuw waarop havenarbeiders alsook douaniers aan het werk te zien zijn.

Hendrik: "Jaren geleden schafte ik me een metaaldetector aan en begaf me letterlijk op het veld op zoek naar muntjes. Ik had meteen de microbe te pakken en steeds meer ging ik mijn vrije uurtjes omzetten in quality time om me te verdiepen in numismatisch wetenschappelijk onderzoek. Al gauw werd ik gevraagd om lezingen te geven of artikels te schrijven voor de 'Diestse studiekring voor Numismatiek'^{***}

Hendrik Van Caelenberghe

Deelnemen aan deze numismatische prijs beschouwde ik als een ideale manier om mijn onderzoek te testen aan de kritische analyse door genomineerde numismaten. Sedert 2009 was ik intensief bezig met de studie van een Schotse munt van James III (einde 15^e eeuw). Voor deze studie had ik contact opgenomen met curator Nick Holmes van het 'National Museum of Scotland' te Edinburgh^{***} die mij enorm heeft geholpen bij de indeling in de verschillende typologieën van deze munt.

Volgend jaar zal er ook een artikel verschijnen in het British Numismatic Journal. Dit behandelt niet alleen de "Crux Pellit"-penny maar ook de farthings van James III aangetroffen in de Lage Landen. Ik doe dit in co-auteurschap met Nick Holmes.

De draft van het artikel zit in elk geval bij de hoofdredacteur dr Martin Allen te Cambridge en professor Spufford. Ik heb deze beide heren kort nadien toevallig ontmoet op een colloquium over middeleeuwse numismatiek te Brussel. Professor Spufford was heel enthousiast over deze studie en heeft toen gevraagd of ik tesamen met Nick Holmes nog wat verder onderzoek wou doen. Ik ben in elk geval van harte welkom op de universiteit te Cambridge en hoop er volgend jaar een bezoek te brengen."

DE NATIEPENNINGEN

De penningen golden als bewijs voor de prestaties van de dokwerkers die ze konden ten gelde maken in het kantoor of in het café van het bedrijf. Deze penningen vermelden telkens de naam van de werkgever en de duur van de prestatie. In bepaalde periodes van het jaar kon de lengte van een werkdag wel eens verschillen zoals bv. van maart tot november werd er gerekend in zomerdagen, waarbij één uur langer werd gewerkt dan op winterdagen.

Wegens het ontbreken van een datum is het moeilijk de penningen juist te dateren. Mogelijks zijn ze in gebruik vanaf de eerste grote havenuitbreiding omstreeks 1860. Met de oprichting van CEPA na 1929, werden ze niet meer gebruikt. Vanaf dan werd er een loonbriefje verstrekt aan de havenarbeider die hij wekelijks kon omwisselen in de kantoren van CEPA****.

EEN WELGEMEENDE TIP

Hendrik: "Mag ik zo vrij zij nog een extra boodschap mee te geven aan de (oud-) collega's en vooral aan de 50-plussers?: "Gebruik je vrije tijd wel. De dynamiek en de zelfontwikkeling die mij te beurt vielen door deze hobby, zijn elementen die niet alleen privé maar ook de uitoefening van mijn job ten goede komen."

Foto penning: H.V.C.

Tekst samengesteld door: A.V.P.

Noot:

* <http://www.egmpveiling.be/brugge/index.htm>.

** <http://www.studiekring-numismatiek.be/>

*** http://www.nms.ac.uk/our_museums/national_museum.aspx

**** *'Dit staat voor 'de Centrale der Werkgevers aan de Haven van Antwerpen'*

Bronnen:

- E. Van Kasteren, B. Baete, R. Waerzeggers 'Antwerpse Havenpenningen' Brasschaat 2011.

- R. Waerzeggers, 'De naties en hun betaalpenningen' EGMP Jaarboek 1997

MOGEN WIJ U VOORSTELLEN?

Bert Verhoeven, de nieuwe ondervoorzitter

Hoewel onze voorzitter Jan Moortgat zich regelmatig in bochten wringt om alle museumvergaderingen voor te zitten en up to date te blijven over de laatste ontwikkelingen, laat zijn steeds drukker wordende agenda het niet altijd toe om erbij te zijn. Hij vond in Kim De Coninck jarenlang een bekwame vervangster, maar ook haar taak van ondervoorzitter kwam onlangs serieus in het gedrang omdat zij een enorm, boeiende uitdaging is aangegaan binnen de wereld van de Controleregie. Zij achtte het beter dat het bestuur iemand anders aanstelde als ondervoorzitter. Bert Verhoeven stelde zich meteen kandidaat om de verantwoordelijkheid van ondervoorzitter op zich te nemen.

Kim De Coninck

Bert Verhoeven

Bert werkt inmiddels drie jaar op de Antwerpse directiedienst ADROC als communicatiemedewerker. Vrijwel meteen engageerde hij zich ook voor het D.A.- museumleven. Hoog tijd dus om deze collega beter te leren kennen en aan u voor te stellen. We legden hem enkele klassieke vragen voor zoals: “Welke opleiding heb je genoten?”, “Wat zijn je interesses?”, “Wat drijft je om te kiezen voor dit engagement?”

Bert: “Ik behaalde 4 jaar geleden een master “Geschiedenis” aan de Universiteit Antwerpen, maar vanwege de beperkte mogelijkheden voor een job in die sector, besloot ik om nog een jaar extra “Meertalige

Professionele Communicatie” te studeren. Na het afronden van deze master, heb ik dan gesolliciteerd bij FOD Financiën. Mede dankzij dat laatste diploma werd ik wellicht geselecteerd als communicatiemedewerker op de gewestelijke directie te Antwerpen.

Ik was aangenaam verrast toen ik al doende merkte dat een deel van mijn takenpakket ook (in)direct aanleunde bij de werkzaamheden van het D&Amuseum. Aanvankelijk had ik immers niet verwacht dat mijn interesse voor geschiedenis nog aan bod zou kunnen komen bij de FOD Financiën.

Reeds na enkele weken ben ik toegetreden tot de werkgroepen “Communicatie” en “Educatie” binnen het D&Amuseum en zo meer en meer betrokken geraakt bij de museumwerking.

Al snel werd ik voorgedragen als toegetreden lid en toen het ambt van ondervoorzitter vrijkwam, heb ik dan ook niet getwijfeld om me kandidaat te stellen.

Naast de belangrijke rol die het D&Amuseum vervult in de bewaking van het D.A.-erfgoed, vind ik als communicatiemedewerker ook dat het museum een zeer belangrijke rol kan en moet spelen in de communicatiestrategie van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen. Het museum is immers het medium bij uitstek om mensen op een toegankelijke manier in te lichten over ons rijke heden en verleden.

Het bekender maken van de administratie en de belangrijke maatschappelijke taken die douaniers uitvoeren, zou volgens mij een zeer belangrijke rol moeten spelen in de planning van het D&Amuseum.

Op educatief vlak zullen in dit opzicht dan ook kortelings activiteiten worden uitgewerkt voor kinderen tussen 4 en 12 jaar. Ook was er het voorbije jaar reeds een sterke toename te merken van scholengroepen uit de laatste jaren middelbaar onderwijs. Uiteraard is het van groot belang dat hierdoor de oorspronkelijke rol als erfgoedbewaker voor onze administratie niet uit het oog wordt verloren.

Bert is inmiddels actief medewerker bij de werkgroep "Communicatie" samen met Francis, Erwin, Ilse, Els en An

Persoonlijk hoop ik dat het museum zeker de ingeslagen weg kan blijven verderzetten. Daarnaast moeten wij als museum, de komende jaren, mogelijkheden creëren om een steeds groter en breder publiek met onze administratie kennis te laten maken. Hiervoor zal ik mij als ondervoorzitter met hart en ziel inzetten."

Tekst: A.V.P

Foto: Wendy Ceulemans en Ilse De Witte

KROKUSKRIEBELS

Sprekende titels nu al tot je verbeelding?

Wat zou je er dan van vinden om samen met je (klein)kinderen én de speurhonden Hannibal en Pralientje op speurtocht te gaan in het D&A museum zodat jullie spelenderwijs kennismaken met douaniers en grenzen.

Krokuskriebels is een initiatief van de Gezinsbond en Faro om kinderen mét ouders en/of grootouders samen en tegen gezinsvriendelijke prijzen naar een «apart» museum te lokken;

Tijdens de krokusvakantie zetten wij onze deuren van maandag tot vrijdag alvast gratis voor jullie open en dat van 9u tot 12u van 13u tot 16u.

Wij kijken ernaar uit, u ook?

Hannibal en Pralientje

UIT DE OUDE DOOS

Stomweg

De rijkswacht in Heist-op-den-Berg veronderstelde al een tijdje dat er in haar district een goed draaiende boterhandelaar gevestigd was, die zich inliet met botersmokkel. De agenten besloten om de man eens een bezoekje te brengen, maar die weigerde halsstarrig de toegang tot zijn bedrijf, wat hun vermoeden alleen maar voedde.

Daarop beslisten ze de douane in te lichten, die op hun beurt een slotenmaker in de hand namen en gewapend met een huiszoekingsmandaat opnieuw op het bedrijf afstapten. Dit keer had de handelaar uiteraard geen verhaal tegen de huiszoeking.

Zonder veel omhaal gingen onze collega's eerst op het geluid af. Te midden van een groot magazijn stond een mengmachine luid te daveren. Op de grond errond lagen her en der hopen losse boter. Helemaal in de hoek smeulde een vuurtje, waar onze speurders nog net op tijd enkele halfverbrande Nederlandse boterwikkels konden recupereren.

De puzzelstukjes vielen voor onze ervaren opsporingsambtenaren al gauw op hun plaats.

De handelaar schafte zich namelijk gesmokkelde Nederlandse boter aan, maar omdat ieder pakje een wikkel met Nederlands merk en een specifiek nummer droeg, moest hij ze voor onze markt vervangen door een

Belgische verpakking. Om meer profijt uit de zaak te halen, maakte hij van de gelegenheid gebruik om de goede Nederlandse boter te vermengen met goedkope margarine.

Opeens rinkelde de telefoon en nog voor de handelaar kon reageren, nam één van de speurders de hoorn op. Een vertwijfelde stem vroeg: "Alles in orde?" Waarop de douanier bevestigend monkelde: "Hm, hm". Vlug werden de dienstwagens verborgen opgesteld en de deuren van de garagepoort uitnodigend opengezet. Wat onze collega's hoopten, gebeurde ook. De smokkelaar reed stomweg in de val! Een meevaller van formaat.

Toen de telefoon opnieuw rinkelde, handelde de douanier op dezelfde manier. Rustig wachtten ze de volgende smokkelaar op...

Ze waren echter iets te optimistisch geweest, want nu daagde er niemand meer op.

Niet getreurd, er viel al een zware klus te klaren. De talrijke, grote hopen losse boter in beslag nemen was geen sinecure. En was het opladen en vervoeren geen pretje, de ontvanger van het Entrepot zat helemaal met de handen in het haar. Hij was aanvankelijk niet genegen de inventaris voor ontvangst van de goederen te ondertekenen. Over het aangeboden gewicht en de waarde van de boter werd eerst nog serieus geredetwist.

De rijkswacht, daarentegen, was bijzonder opgetogen met de aanhouding van de weerbarstige handelaar. Hij kreeg bovenop een proces-verbaal aan zijn broek voor de vervalsing van de eetwaren en nog eentje voor de weigering om toegang te verlenen tot de werkruimte.

De onfortuinlijke, telefonerende smokkelaar die zonder argwaan in de netten vloog, kreeg een aparte behandeling.

Tijdens de rechtszittingen trok de verdediging van de boterhandelaar alle registers open om twijfel te zaaien over de oorsprong van het boterhammensmeer. Maar, de rijkswacht kon de rechter overtuigen want zij konden ook nog een hele voorgeschiedenis voorleggen. Tenslotte kon het onverwachte bezoek van de leverende smokkelaar en de etenswaren-ervalsing moeilijk anders dan bezwarend worden beschouwd.

Tekst: Marcel Buyst

EEN BLIK OP

Portable Computer Spiderman

December, pakjesmaand! De verkoop van speelgoed piekt tijdens deze periode en daarom zochten we “het object van de maand” dan ook in deze sfeer.

Wanneer u denkt op een markt of braderij een slag te kunnen slaan door het nieuwe favoriete speeltje van uw lieveling tegen de helft van de prijs te kopen van wat u bij de grotere speelgoedketens zoals Fun of Bart Smit betaalt, weet dan dat dit niet zo onschuldig is als het lijkt. Vaak gaat het hier immers om gevallen van ontduiking van Intellectueel Eigendomsrecht. “Het object van de maand december” dat we hier bespreken, is een in beslag genomen **Portable Computer uit de Spiderman-franchise**. Deze spelconsole was een onderdeel van een zending namaakgoederen die begin dit jaar werd onderschept door onze collega’s van de Dienst Opsporing te Antwerpen.

De Intellectuele Eigendomsrechten op de Spiderman-franchise zijn in handen van het moederbedrijf Marvel. Dit doet bij sommigen misschien een belletje rinkelen want zij is eveneens de uitgever van bekende

actieheldenstrips zoals The Hulk, X-Men en Thor. Marvel staat echter niet zelf in voor de productie van voorwerpen uit deze reeksen, maar besteedt dit onder licentie uit aan andere bedrijven.

Alle producten (films, kleding, speelgoed,...) waarvoor de naam of de beeltenis van Spiderman wordt gebruikt, mogen dusdanig enkel worden uitgebracht onder licentie van Marvel. Door het opleggen van bepaalde normen garandeert Marvel zo de kwaliteit en veiligheid van de producten. Goederen die geproduceerd worden zonder licentie zijn dan ook vaak inferieur, onveilig of slecht afgewerkt. Dit omdat winstmarges, net zal bij andere nagemaakte goederen, primeren.

Maar niet enkel de producent moet over zo'n **licentie** beschikken, ook de bestemming moet er één hebben. Dit laatste is belangrijk omdat deze goederen heel vaak in China worden geproduceerd. Het is voor onze collega's in België evenwel quasi onmogelijk om na te gaan of deze producenten al dan niet daadwerkelijk over een licentie van Marvel beschikken. Veel eenvoudiger is het om bij twijfel te kijken of de bestemming een licentie heeft, over te gaan tot staalname en dit naar Marvel te sturen. Het is Marvel, die hierover informeert en bepaalt wat er verder moet gebeuren. Indien blijkt dat er geen licentie is, worden de goederen over het algemeen vernietigd onder douanetoezicht. In dit geval was het een zaak van begin 2013 en heeft de vernietiging reeds plaatsgevonden.

Wordt de bestemming vervolgd? In deze specifieke zaak heeft Marvel een vereenvoudigde procedure aangespannen waarbij de bestemming afstand doet van de goederen. Dit is een procedure gebaseerd op de Richtlijnen van de Europese Unie om de goederen zo snel mogelijk van de markt te halen en te vernietigen. In dit geval krijgt de bestemming geen extra boete en worden de goederen meteen vernietigd. Theoretisch zou Marvel wel een nationale procedure kunnen opstarten en de koper gerechtelijk vervolgen, maar in de praktijk wordt dit nauwelijks toegepast omdat dit tijdsintensief en zeer kostelijk is, terwijl de uitkomst dan weer redelijk onzeker blijkt. Uiteraard zullen de douanediens ten de bestemmingen die zich niet aan de regels hielden van nabij blijven volgen, omdat de kans dat dit om een eenmalig geval gaat, behoorlijk klein is.

Tekst: Bert Verhoeven

Bron: Chris De Buysscher

IACM

Te gast in Bakoe

Van 23 tot 25 september vertegenwoordigden Francis en ikzelf onze administratie tijdens de 21ste IACM-vergadering in Azerbeidzjan. Sinds september 2008 tellen we de Azeri's tot onze IACM- collega's. In totaal waren er 16 van de 25 IACM-leden aanwezig . Waarschijnlijk verklaart de financiële crisis het opvallend aantal afwezigen, hoewel de Azeri's alles in het werk hadden gesteld om ons verblijf zo voordelig mogelijk te maken.

Gestolen erfgoed

Een van de eerste agendapunten was een bezoek aan het Azerterminal-complex waar het Museum van Douane en Accijnzen is ondergebracht.

Op 27 januari 2007 werd het Museum van de Douane van Azerbeidzjan ("The Museum of the History of the State Customs Committee of the Republic of Azerbaijan") officieel opgericht in de hoofdstad Bakoe. Systematisch houden zij belangrijke tentoonstellingen op diverse, welbekende plaatsen in binnen- en buitenland. Daarnaast willen zij het positieve imago van hun administratie en haar geschiedenis profileren door het uitwerken van tentoonstellingen, het geven van persconferenties, het organiseren van lezingen en congressen, het uitgeven van luxueuze catalogi en de realisatie van diverse dvd's.

De afdeling waarin de douanegeschiedenis van vroeger en nu wordt gepresenteerd, werd ons echter niet voorgesteld. We werden wel naar een aparte zaal gebracht waar de collectie enkel bestaat uit cultureel en historisch waardevolle objecten die in beslag werden genomen door de douanediens. Deze collega's zijn getraind op het onderscheppen van gesmokkeld cultureel erfgoed en het is duidelijk een gegeven waar prioriteit aan wordt gegeven. Onder de inmiddels 600 objecten vind je ondermeer juwelen en tapijten uit de 19de en 20ste eeuw, munten uit het oude Rome en Byzantijnse Rijk, Islamitische manuscripten, Russische iconen en steek- en vuurwapens uit Afghanistan en Indië.

Van 1997-2008 werden ongeveer 800 wetenschappelijke, religieuze of kunstvoorwerpen (19de en 20ste eeuw) teruggegeven aan diverse musea, wetenschappelijke academies en hoofden van verschillende godsdienstige overtuigingen (Moslims, Orthodox, Katholiek, Joods)

v. l.n.r. Francis in overleg met voorzitter Henri Nimax (midden) en gastvrouw Sevil Axundova. De vertaler zorgt voor een vlotte vertolking.

Screenen op vreemd gedrag

Om deze immens waardevolle objecten te beschermen, beschikken zij over een geavanceerd veiligheidssysteem. Camera's screenen de bezoekers zelfs op vreemd gedrag. Indien de sensoren verdachte handelingen vaststellen, focussen alle camera's in de ruimte zich op de betrokken persoon. De suppoost beslist vervolgens of er actie moet worden ondernomen. Bezoekers die bijvoorbeeld de ruiten aanraken van de tentoonstellingskasten worden via luidsprekers daarop aangesproken.

Alles is beveiligd met een geavanceerd systeem

Labo stelt waarde vast

De inventarisatie van de 600 objecten in het douanemuseum werd afgehandeld door één medewerkster en nam twee maanden in beslag. De opgeslagen gegevens lopen in grote lijnen gelijk aan diegene die we inbrengen in het door ons gebruikte ADLIB-systeem. ADLIB is echter meer gedetailleerd dan het Inventarisatiesysteem Web 2.0

Treffend was wel dat zij de verzekeringswaarde van hun voorwerpen laten vaststellen door een gespecialiseerd LABO. Aangezien er in hun museum enkel objecten worden verzameld van ongekende waarden (gestolen erfgoed), is dit zeker de beste optie. Als volgende stappen worden de

objecten voorzien van een barcode en wordt een GPS-tracking toegepast wanneer de objecten naar het buitenland reizen voor een tijdelijke tentoonstelling.

Museums en Facebook?

Albert Zammit wees ons op de voordelen van sociale media

Het thema van deze conferentie was: “Museums en Sociale Media” en collega Albert Zammit uit Malta wees ons al meteen op de diverse voordelen:

- Onmiddellijke feedback met je bezoekers
- Je kan het contact vergroten tussen de museumstaf en de bezoekers
- Sociale media kunnen informatie aanleveren
Het is informeel en verlaagt daardoor aanzienlijk de drempel
- Het nivelleert tevens taal en andere culturele barrières

Er is een arsenaal aan mogelijkheden, maar je moet bepaalde ethische gedragslijnen respecteren en tevens datgene kiezen dat het meest geschikt is voor uw specifieke museum.

Vanwege de professionele opzet, gaf A. Zammit wel de voorkeur aan LinkedIn –in in de plaats van facebook

Tot slot gaf hij de raad mee, dat je geen sociale media moet inzetten tenzij je overtuigd bent dat je dit middel constant zal gebruiken én kunnen onderhouden.

Kosten noch moeite

Zelfs de volledige pers van Azerbeidzjan was opgetrommeld.

De collega's van Azerbeidzjan hebben kosten noch moeite gespaard. De conferentie heeft qua inhoud en sfeerschepping zeker indruk gemaakt. Alles was tot in de puntjes georganiseerd. We werden overal zeer gastvrij onthaald en alleen het beste was goed genoeg voor ons.

Wat ons vooral is bijgebleven, zijn de inspanningen die zij als douaniers voeren om het culturele erfgoed te beschermen tegen criminelen. Dat het museum de gelegenheid krijgt om zich verder te ontfermen over deze in beslag genomen erfgoedstukken, is een nieuw gegeven binnen IACM en onze eigen administratie. In deze materie worden de collega's van Azerbeidzjan zeker onze leermeesters.

Tekst en foto's: Anne Van Puymbroeck

Noot: De Internetsite van het Douanemuseum van Azerbeidzjan: Die is terug te vinden op de algemene website van de administratie:
<http://customs.gov.az/>